

OLE LINDQUIST 1943 - 2005

© Lars Rasmussen 2005

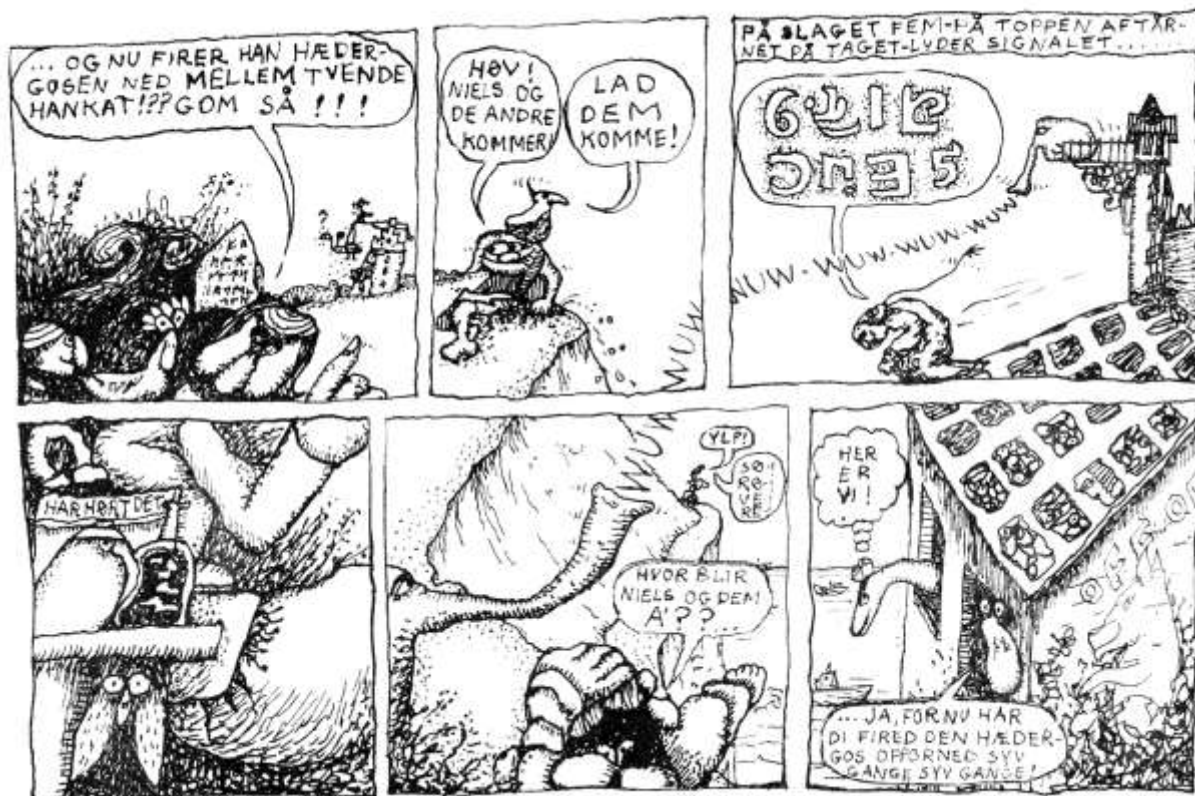
Ole Lindquist er det mærkværdigste og mest originale talent, den danske tegneserieverden har frembragt. Hans produktion indskrænker sig til fire små hæfter, de tre udgivet omkring 1970 på Sigvaldis Forlag, det sidste udgivet af mig i 2004. Kun to af disse er tegneserier, de to andre er illustrerede digte. Endvidere er nogle af Oles tekster optaget i antologien Vi bor i Danmark, der kom på Thaning og Appels forlag i 1970. Således kan hans livsværk opsummeres ganske kort.

Ole Lindquist, fotograferet af Booktrader

De to tegneseriehæfter, I visdommens hænder og Mæ bjæller på sjælen, tangerer det geniale og savner sidestykke, selv internationalt.

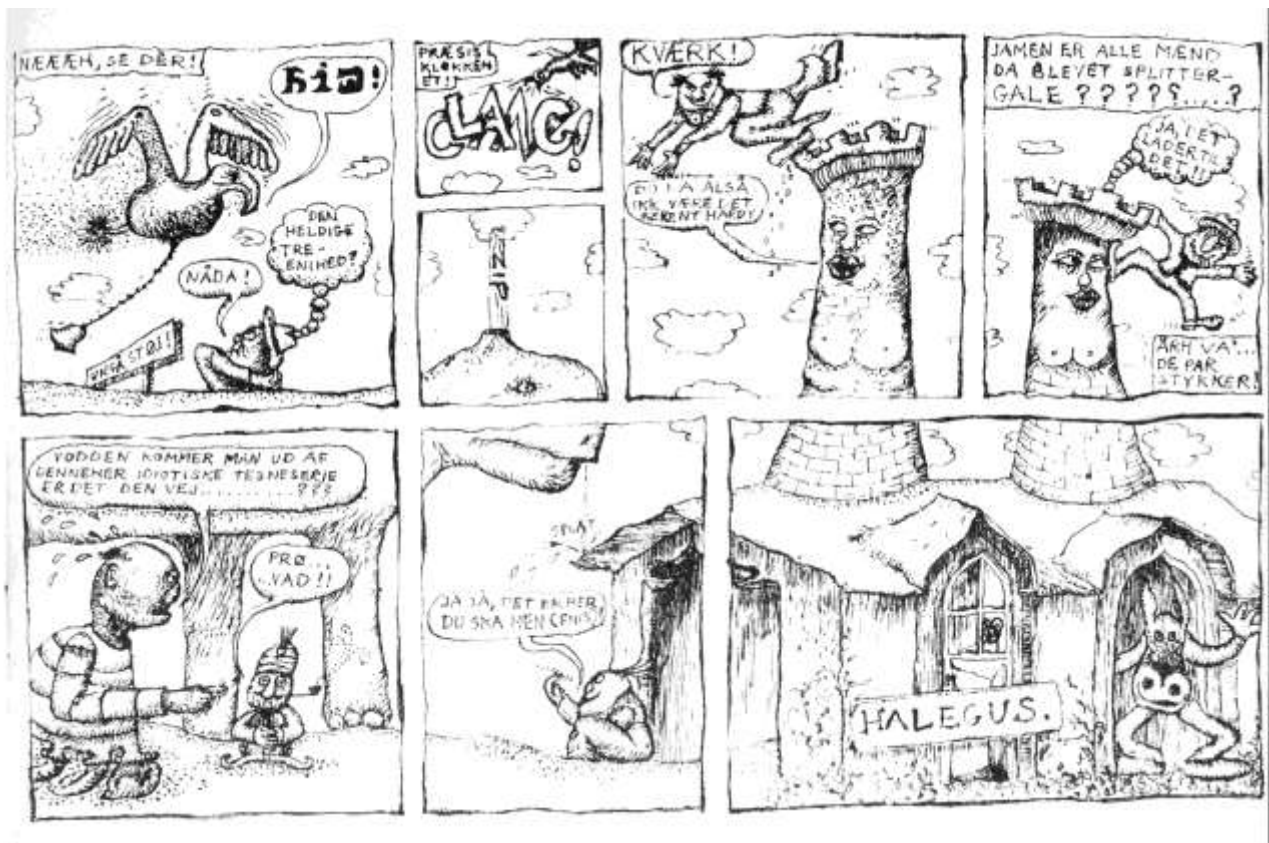
Ole førte tegneseriekunsten tilbage til dens rebelske urform, hvor alt kan ske. Han gentog sig aldrig, og hver eneste af hans striber er højst overraskende. De arbejder sig ikke nødvendigvis frem mod en pointe; hver stribe kan rumme flere pointer, og de kan være anbragt vidt forskellige steder i striben. Der er ingen gennemgående figurer i hans produktion, og en figur viser sig sjældent mere end een gang i en stribe. Skulle det endda ske, kan den have forandret både form, størrelse og træk.

Der forekommer mennesker og menneskelignende figurer, og der forekommer fugle og andre dyr, men en stor part af figurgalleriet kan slet ikke henføres til kendte væsens kategorier. Alt er levende, selv landskaber og bygninger, ikke mindst fantastiske slotte. Ole lader ofte stregerne fra en billedramme fortsætte over i den næste, hvorved det, der for eksempel var en del af landskabet i første ramme, kan blive til en legemsdel eller en del af en bygning i næste ramme. Det er ikke bare perspektivbedrag, Ole sysler med; han søger at ophæve læserens hele opfattelse af dimensionalitet. Se de to tegninger af et tudende snabeldyr i striben om hædergøsen. Er det det samme dyr, der er afbilledet på to forskellige steder, på to forskellige tidspunkter, eller er det to forskellige dyr, der tuder unison? Det er umuligt at afklare. Og, må man spørge, hvad laver de overhovedet i striben? Det lykkes Ole at skabe en uløselig mystik, som gør det svært at slippe hans værk.

Ligesom det er umuligt at finde forbilleder for tegnestilen, så er Oles humor helt sin egen. Som Alice i Eventyrland er læseren ganske overladt til sig selv, der er ingen hjælp at hente. Ole er ikke den, der fører nogen rundt ved hånden.

”Nu firer han hædergøsen ned mellem tvende hankat”, hedder det. Hvem er ”hædergøsen”, og hvorfor skal den fires ned mellem ”tvende hankat”? Derom får læseren absolut intet at vide. Det er så sort, som noget kan være, og Ole beherskede, som næsten ene af alle, den utrolig svære kunst at forene dunkelhed med uskyld. Der var andre, der på samme tid eksperimenterede med tegneseriemediet, især kan man nævne de amerikanske underground cartoonists, men uskyld lå dem fjernt. Oles værk, derimod, er gennemsyret af uskyld. Uskyld vel at mærke defineret som fravær af ondskab - ikke som ufarlighed.

Ole øste tydeligvis af sin egen indre kilde. Som digter er han vel påvirket af Lewis Carroll (et godt slidt eksemplar af Carroll's Complete Works havde en hædersplads på reolen), og har nok især været glad for verset om Jabberwocky fra Alice bag spejlet, der kan have inspireret ham til digtet The Croack, et forrykt attentat på det engelske sprog. (Angående sproget kan det indsparkes, at Oles far var svensker, og at Ole herfra kan have fået øje for det humoristiske i skæv stavemåde. Først og fremmest kan stavningen dog ses som et led i hans livslange autoritetsopgør: retskrivning er et udslag af rettro, og må følgelig forkastes).

Til fantasiens fremme benyttede Ole sig af samtlige tilgængelige stimulanser. ”Jeg blev introduceret til Tjald før Sprut,” skrev han til mig i et brev. ”Senere lærte jeg at en kombination (inden for rimelighedens grænser) kan være meget sjovt. Det gælder jo om at forgifte sig så sjovt og langsomt som muligt!”

Ole, der i alle henseender var en skæv eksistens, voksede op i Nordsjælland og boede nær militærnægterlejren i Grib Skov, hvor han, der som ung var på forkant med ny musik og andre aspekter af ungdomskulturen, var en stor inspirationskilde for en generation af kunstnerisk begavede nægttere, der bl.a. talte Christian Braad Thomsen, Jannik Hastrup, Frank Stelling, Pierre Dørge og Kim Menzer. Sidst i tresserne kom han til København, hvor Otto Sigvaldi påtog sig at udgive hans arbejder. Man kan ikke prise Sigvaldi højt nok for det mod, han udviste som forlægger.

Jeg mødte Ole første gang i 1970, da han gik på Strøget og solgte sine tegneseriehæfter fra en kurv. Jeg købte Mæ bjæller på sjælen, The Croack og I visdommens hænder, og spurgte, om han havde

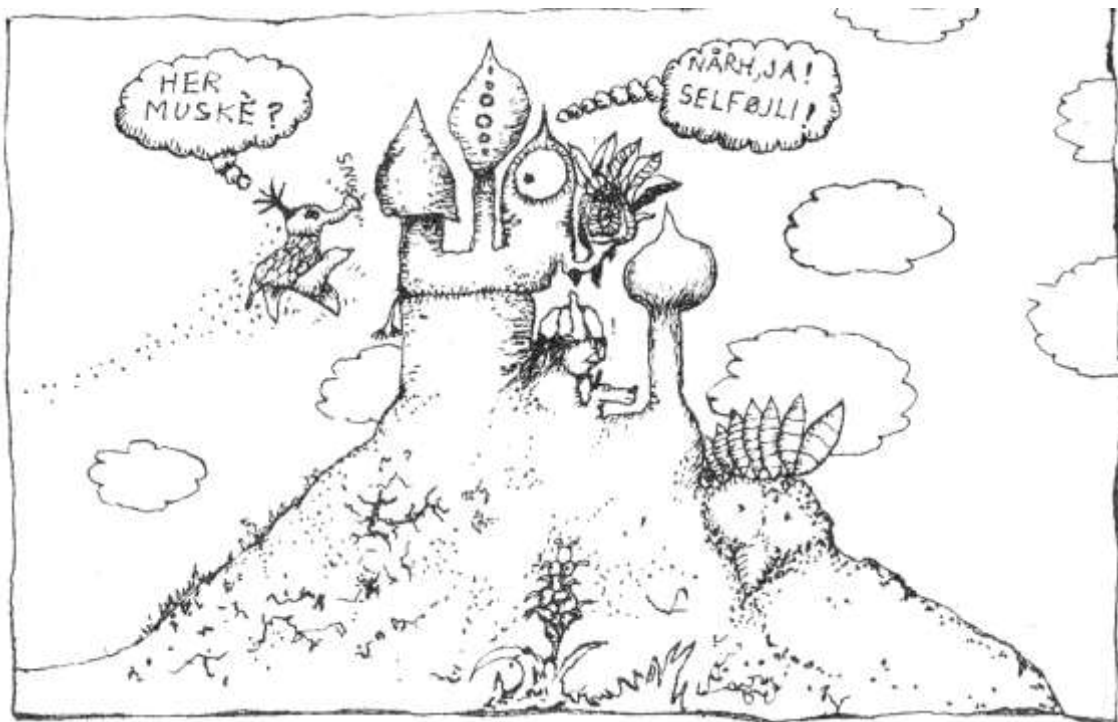
mere på bedding. Han fortalte at han havde lavet et hæfte til, men at 'ham den lange' (Sigvaldi) ikke havde råd til at udgive det, fordi det var i farver. Ingen af os kunne ane, at det 34 år senere skulle blive mit lod at udgive Ollemor brummer, som det lille hæfte hed.

Flippernes kronede dage ebbede hurtigt ud, og Ole var en af mange, der forsvandt ind i glemselen.

Jeg huskede ham dog. Efter et par forgæves forsøg lykkedes det mig i efteråret 2004 at finde hans adresse, og jeg sendte ham et brev, hvor jeg udtrykte interesse for at trykke eventuelt materiale, han måtte have liggende. Ole var glad for denne uventede opmærksomhed og sendte mig et brev, der endte med ordene: 'Sammen vil vi lægge åndelige landminer foran normalitetens og konformismens gråmelerede fremmarch!' - Det kunne jeg jo kun være med på.

Et besøg i Oles hyggelige rækkehus i Esbønderup endte med, at jeg lovede at udgive det lille hæfte Ollemor brummer, der viser Ole som en fremragende kolorist, og at et par tegninger kom med i julehæftet 2004. Ole viste mig forskelligt utrykt materiale og erklærede, at han ville begynde at tegne igen, således at der kunne samles materiale til et nyt tegneseriehæfte i det gammelkendte tværformat. Samtidig aftalte vi, at Ole skulle illustrere en kommende novellesamling af vor fælles ven, Georg Oldskov.

Det holdt ikke. Den 8. marts 2005 forlod Ole Lindquist denne verden og flyttede ind i et af sine fantastiske slotte. Enhver, der har kendt ham, glæder sig til en dag at besøge ham der.

Denne nekrolog er oprindeligt trykt i Booktraders Julehæfte 2005